

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

ס.

עין משפט
נר מצוה

קצא א מיי פ"ח מהל' מכירה הל' ה סמוג
לאון קע טוש"ע ח"מ סי'
רמב"ם סעיף יא:
קצב ב מיי שם הל' ח
טו:
קצג ג מיי שם הל' ו
טושי"ע שם סעיף
יב:
קצד ד מיי שם טוש"ע
שם סעיף יג:
קצה ה מיי שם הל' ז
טושי"ע שם סעיף
טו:
קצו ו ז מיי שם הל' ה
טושי"ע שם סעיף
יא:
קצז ח מיי שם הל' ח
טושי"ע שם סעיף
טו:
קצח ט עין כ"מ שם
הל' ו טוש"ע שם
סעיף יד:
קצט י טוש"ע שם סעיף
יא:
[כ] מיי שם הלכה ו:
ר ל ג מיי שם הלכה ד
טוש"ע שם סעיף יח:
רא ג מיי שם טוש"ע
שם סעיף יז:
רב ע מיי שם הל' ב
טוש"ע שם סעיף ט:
יב:

ואין ל"ל חדשים זשינים. פסק למכור לו ישנים לא יערב בהן
חדשים שהשינים יבישין ועושין קמח יותר מן החדשים: מפני
שמשיבחו. קשה משיבא את הכך לפיכך פסק עמו כך מערב
בו קשה. [א] ודוקא קמחי קשה בכך ולא כך בקשה פסק עמו קשה
לא יערב בו את הכך. [א] וכן אין לר"ך
לומר חדשים זשינים דוקא אבל ישנים
בחדשים שפיר דמי: אין מערבין
שמרי יין זיין. בגמרא מפרש לה:
ימכרו בחנוט. פירוטא פירוטא:
אלא א"כ הויעו. לכל אחד ואחד
מהן שמים מערבין בו: ולא לפגרי.
ימכרו דיעבד ואף על פי שמודיעו:
לפי שאינו לוקחין אלא לרמות.
ולמכרו בחנוט: מקום שנהגו להטיל
מים זיין יעילו. דכיון שנהגו אין כאן
טעות שכל היינוט בחזקת כן: הסגר
נוטל מחמש גרונט וכו'. שהכל יודיעין
בו שלא גדלו זשודמיו ומזני אדם
הרבה לוקח ונחזקת בו לוקחין:
מגורה. אורח שאורגין בו תבואה.
גורן הוא שדשין חורגין בו את
התבואה ודך המגר לקנות מצעלי
זמים זשעת הגורן ולהכניס למגורה
שלו: שלא יפסוין לערב. ולהזיל
קול לקנות הרוב ממקום משובח לערב
בו ממקום אחר ושכיניו סבורין שכל
הפירות מאותו מקום: גב' ס"ד אין
לר"ך לומר חדשות מארבע. סאין
בסלע: וישנוט משלש. סאין בסלע:
דאין מערבין. חדשות זשינות דהואיל
ובחזקת ישנות מוכרין נמלא מאנהו
ומוכר לו זולות בתורת יקרות: אלא
אפי' חדשות משלש וישנוט מארבע
אין מערבין. ואע"פ שהחדשות
יקרות מהן: מפני שאדם רואה לישן.
מפני שעילוי דמישן של חדשות אין
מפני שהן טובות כישנות אלא שאדם
רואה לישן. וזה שפסק עמו על הישנות
אינו רואה לישן לפיכך אסור לערב
בזו חדשות ואפי' מעולות זדמים: ע"א
אמר. זאת אומרת. כל ע"א כמו הדא:
זאמס הלכה. מדיהב טעם למילתיה מפני
שמשיבחו ואין לגמס זדבר ונקט
זה לנתינתין זאמס ש"מ כל היכא
דמני זאמס הלכה ואין לחסס ולגמס
זדבר: זכין הגיסוס שנו. דמשזיבו
שמוסקין זה עס זה ועששים טעם
אחד. אבל לאחר הגיתות שכבר קלט
כזאת ריחו וטעמו אין משזיבו אלא
פוגמו: דידעי. הכל יודעים שהחזקו
לערב: זדבר הגטעס. שאדם טועם
קודם שלקחו ויכול להבחין שנתערב
בו: והא מדקמני סיפא. ומפליג זין

ואין צריך לומר חדשים בישנים "באמת
אמרו ביין התירו לערב קשה בוך מפני שהוא
משביחו "אין מערבין שמרי יין ביין אבל נותן
לו את שמריו "מי שנתערב מים ביינו לא
ימכרו בחנוט אלא א"כ הודיעו ולא לתגר
אע"פ שהודיעו שאינו אלא לרמות בו "מכור
שנהגו להטיל מים ביין יטילו "התגר נוטל
מה' גרנות ונותן לתוך מגורה אחת מה'
גיתות ונותן לתוך פישום אחד ובלבד שלא
יהא מתכוין לערב: גב' ת"ר אין צ"ל [א] חדשות
מארבע וישנות משלש דאין מערבין אלא
אפילו חדשות משלש וישנות מארבע אין
מערבין מפני שאדם רוצה לישן: באמת
אמרו ביין התירו לערב קשה בוך מפני
שהוא משביחו (וכו'): "א"ר אלעזר ע"א
אמרה ^ב כל באמת אמרו הלכה היא אמר
ר"ג יובין הגיתות שנו והאידיגא דקא מערבי
שלא בין הגיתות אמר רב פפא דידעי וקא
מחלי רב אחא בריה דרב איקא אמר הא
מני רבי אחא היא דתניא רבי אחא ימיתר
בדבר הנטעם: ואין מערבין שמרי יין ביין
אבל נותן לו את שמריו (וכו'): והא אמרת
רישא אין מערבין כלל וכי תימא מאי ^ב נותן
לו את שמריו דקא מודע ליה הא מדקמני

סיפא לא ימכרו בחנוט אלא א"כ מודיעו ולא לתגר אע"פ שמודיעו מכלל
דרישא אע"ג דלא מודע ליה אמר רב יהודה "ה"ק אין מערבין שמרים של
אמש בשל יום ולא של יום בשל אמש אבל נותן לו את שמריו תניא נמי
הכי רבי יהודה אומר השופה יין לחבירו ה"ז לא יערב של אמש בשל יום
ולא של יום בשל אמש אבל מערב של אמש בשל אמש ושל יום בשל
יום: מי שנתערב מים ביינו ה"ז לא ימכרו בחנוט אלא א"כ מודיעו וכו':
רבא אייתו ליה חמרא מחנותא מזוגיה טעמיה לא הוה בסים שדריה
לחנותא א"ל אביי והא אנן תנן ולא לתגר אע"פ שהודיעו א"ל ^ב מזוגא דידי
מידע ידיע וכי תימא דמפי ומחיליה ומזבין ליה א"כ אין לדבר סוף:
מקום שנהגו להטיל מים ביין יטילו וכו': תנא למחצה לשליש ולרביע
אמר רב יובין הגיתות שנו: מתני' ^ב רבי יהודה אומר לא יחלק החנוני
קליות ואגוזין לתינוקות מפני שהוא מרגילן לבא אצלו וחכמים זמיתרין
ולא יפחות את השער והכ"א ^ב זכור לטוב לא יבור את הגרסין דברי
אבא שאול וחכמים זמיתרין ^ב מודים שלא יבור מעל פי מגורה שאינו אלא
כגונב את העין ^ב אין מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה ולא את הכלבים:
גב' מאי טעמייהו דרבנן ^ב דאמר ליה אנא מפליגא אמגוזי ואת פליג
שיסקי: ולא יפחות את השער והכ"א ^ב זכור לטוב וכו': מאי טעמא דרבנן
משום

הודיעו ללא הודיעו מכלל דרישא דקמני אבל נותן לו את שמריו אע"ג דלא אודיעיה: של אמש. מייין ששפה אמש ונשאריו השמרים אין מערבין
אותו זיין ששפה היום שמרי יין זה מקלקלן יין אחר: אבל נוסן הוא לו את שמריו. של יין עלמו. ויוס ואמש לאו דוקא והוא הדין ליוס
ויוס משתי חזיות אלא אורחא דמילתא נקט דתסס יוס ואמש משתי חזיות: השופה יין. כל דבר הללו המזרק זנחת מכלי אל
כלי שלא יתערבו זה שמרים קרו לה שפיה: מזוגיה. נתן זו מים שכן דרכו: זכיס. מזכוסס וטוב: והא און טון ולא לפגרי
שאינו אלא לרמות כו'. ותונוני תגר וחזור תונוני זה וימכרונו בחזקת יין זנחות והרי המים מערבין בו ואתה מכרת לו
ואיכא לפני עור (ויקרא יט): מזוגא דידי מידע ידיע. שאני נותן בו מים הרבה: וכי סימא מיימי חמרא חייל ומערב זיה. עד
שלא יהא ניכר טעם המים: א"כ. דלכולי האי חיישינן: אין לדבר סוף. שאף המים לזכס אסור למכור לתונוני שמה יערבס
זיין ולא חשו אלא זומן שאני מוכר לו דבר העשוי לרמות זו כמות שהוא עכשיו: למחלס לשליש ולרביע. הכל כמנהג המדינה
יעיל מים אם מחמה מחמה אם שליש שליש: מתני' ^ב ולא יפחות את השער. למכור בזול מפני שמרגיל לבא אצלו ומקפח
מזונות חבירו: זכור לטוב. שמתוך כך אורזי פירות מוכרין בזול: גריסין. פולין גרוסות זריחיס אחת לשמים: לא יבור. את הפסולת
לפי שמתוך שנראות יפות הוא מעלה על דמיהס הרבה מדמי הפסולת שנטל מהס: וחכמים מסתין. טעמא מפרש זגמרא: ומודים שלא
יבור מעל פי המגורה. למעלה להראות יפות ואת הפסולת שזמכרו לא זכיר: לפי שאינו אלא כגונב את העין. זכרייה וז: ואין מפרכסין.
מפי' זגמרא: לא אם האדם. עבד כעניי העומד לימכר: גב' שיסקי. פרוי"ש: מאי טעמא. נקט זכור לטוב ואין לישן זכרה:

(א) [שכח 35 ע"ש] (ב) כ"ז
כא: (ג) [שם] (ד) [ד"ה]
גרסין אחר ד"ה לא יבור,
(ה) [ג'למלא] (ו) [ע"ה חס'
מסדהין י: ד"ה אל יחסר
וצ"ע לו: ד"ה כל].

הגהות הב"ח

(א) גב' וכי תימא מח'
אבל טען:

הגהות הגר"א

[א] גב' מ"ר א"ל כו'.
ר"כ וירמס הרי"ף להיכן
ור"ל דלא יערב לו ישנים
בחדשים ועל רישא דמתני'
(ועמ"ש רבינו זכ"מ סי'
כ"ח): [ב] רש"י ד"ה
מפני. ודוקא כו'. ר"כ
אבל הלא"ש לא כמבן כן:
[ג] שם וכן כו'. ר"כ
אבל הרי"ף חולק ע"ז ולכן
אמרה הממני דוקא על יין
וקן פי הלא"ש:

מוסף רש"י

השופה. מרים ושבת קטס.
גרסין סח. טנהדרין קט. חולין
[סו] שופך (ב"ק קטו): מערב
זנחת מכלי אל כלי (חולין)
ק"כ). שהוא מרגילן
לבא אצלו. כשאנומיס
שולחן אותן אל המניות
לקנות מן המנויטס (ב"ב
כ"א). שיסקי. פקדים
(שם).

לעני רש"י
פרונו"ש. שופים.